

rentissima immissaq; fuit in ea, cumq; nimis
 esset calida, tepida illa qua eo tempore atq; in eo
 loco scaturiebat per canales certos immissa,
 temperata fuit, vt vsui lavantibus esse po-
 tuerit. Corrosit autem ea tepida aqua adeo po-
 tenter cutim, vt nomen prioris sibi acquisiverit.
 Eo in loco, vt antea est indicatum, Imperato-
 rem Carolum primò lavasse memorant. Sed de
 his satis, nunc de balneis seu solijs aliquid refe-
 rendum est.

CAP. VI.

DE SOLIIS ET BAL-
 NEIS, ATQVE DOE-
 polæ fluvio.

VT antè commemoratum est, canales lignei
 plurimi capsulis illis auabus, qua caris
 illis lignis imposita sunt, inserti sunt, qui tam per
 longitudinem vbi platea Crucis est, quam per
 latitudinem per fluvium exporrecti in ades &
 balnea hospitum infiguntur. Habent etiam, vt
 antè relatam est, quidam hospitum non vnum
 sed plurima balnea, qua pro advenarum com-
 moditate & varietate constructa sunt. Ea bal-
 nea in figuram serè quadratam conformata, &
 scammis, vt lavantes sedere possint exornata,
 quotidie expurgantur, educta aqua immunda,
 C 2 & im-

& immissa recenti & nova, nisi quis eam pro
 cutis corrosione diutius remanere velit. Eo enim
 in casu magis cutim rodit quam recens, si præ-
 fertim ea tepidior fuerit. Conferunt verò im-
 missa aqua velut calceam pinguedinem cuticula
 humana non absimilem in summo contrahit.
 Eam oriri credo à saxi calcarij & arenarij vi-
 scositate seu pinguedine. Si enim ea materia re-
 siccat & teratur, in pulverem resolvitur, vt
 rectè censuisse mihi visus fuerit vir quidam do-
 ctissimus, qui eam florem calcis appellavit. Ma-
 ior autem illius velut cuticula copia genera-
 tur, si conferunt aqua immissa fuerit, minor si
 lento & tenui lapsu immittatur, propterea
 quod in tenuiori & minori lapsu aqua refrigeretur,
 & per vapores hac materia, quæ in ipsis
 copiosè inest, in auram discedat & dissipetur.
 In lapsu autem densiore & copiosiore illi vapo-
 res retinentur, vnde maior quantitas illius su-
 pervolatanti materiæ generatur. Et certè hos-
 pites, qui ignorant, an in aqua nitrum, aut sul-
 phur aut rubrica, aut quamnam minera præ-
 dominetur: hic cautiore esse deberent, ne, dum
 resicari & calefieri corpus debet, aquam te-
 nuï stillicidio per totam noctem immissam &
 refrigeratam patientibus offerrent, sed vna vi-
 ce & conferunt in balneum, vt noctu refrige-
 rari posset immitterent, ita enim spiritus & vir-
 tus melius retinerentur, quam in altero stilli-
 cidio vbi

dio, vbi per vapores illa dissipantur. Vbi verò minus calefacere & resiccare voluerimus, conferret illa ita tenui & paruo lapsu excepta.

Depola fluvius, ut antè indicatum est, curvo lapsu per oppidulum descendit, illudq; in duas partes dividit. Labitur autem ferè vniversus super saxum calcarium arena tectum, non enim illud nisi paucis in locis cernitur. Hoc tamen & incolæ, & in primis avunculus meus Bartholomæus Neker memorant, sub supremo ponte saxum calcarium & in vicina effossum esse album, quod Depola fluvius ita abluerat & album fecerat, nec venam illius saxi amplius apparuisse, & deprehensa esse manifesta vestigia fluxus, nec ibi saxum illud extitisse, nisi vbi aqua fluxisset: Unde iterum colligo, hunc lapidem ab aqua generari, non aquam ex illo efferrescere. Sunt præterea in ipso fluvio multæ scaturigines aquæ ferventissimæ, quæ magna cum ebullitione & sonitu interdum prorumpunt. Sed de his aliàs.

Nunc ad tractatum secundum, de vsu aquarum propositum accedendum est.

C 4

T R A 3